

«Moralsk Opprusting» er ingen religiøs bevegelse

Formålet er å bringe forvirring i arbeidernes rekke og bidra til «korstoget» mot SOVJET Klubbformannen på NEBB om sine inntrykk fra Caux

— Det var ganske klart fra første øyeblikk etter at vi var ankommet til det berømte høyfjells-hotellet i Caux i Sveits, der amerikaneren Frank Buchman holder til i spissen for bevegelsen «Moralsk Opprusting» — at her dreier det seg ikke om en religiøs bevegelse som har til formål ene og alene å bringe forvirring i arbeidernes rekke og under dekke av pene talemåter om likhet og guddommelig «ledelse» å kaste arbeidsfolk blå i øynene.

Det er klubbformannen på Norsk Elektrisk & Brown Boveri (NEBB), Abel Gulliksen, som uttaler dette i en samtale med Frihetens medarbeider.

Gulliksen ble i høst spurt om han hadde lyst på en tur til Caux på bedriftens bekostning, og slo til. Det var for øvrig ikke bedriftsledelsen som tok initiativet, men krefter utenfor. Derimot ordnet bedriften det sånn at Gulliksen

fikk tid til et par dagers opphold i Baden, der Brown Boveri, hovedselskapet, ligger med sine vel 10 000 funksjonærer og arbeidere. Og dermed ble turen ikke helt innholdsløs.

Det var lett å få permisjon — med full lønn — og det var bare frikostighet i alle ender og bauger. Og i begynnelsen av oktober satt han og fru Gulliksen i et fly som via København, Zürich og Genève brakte dem til Caux på dagen.

Der ble de hilst hjertelig velkommen, og fikk den beste forpleining de kunne ønske seg. Alt var vennlighet og smil og nikk og klapp på skulderen. Og en trommeild fra tidlig morgen til sent på kveld med propaganda for den moralske opprustningen.

— Det ble snart klart for både kona og meg, forteller Gulliksen, hva slags form for «moralsk» opprusting det var de virkelig drev propaganda for. Her var det ingen kritikk over den væpnede opprustningen i verden, rustningskappløpet som utarmer hele den vestlige verdens arbeidende befolkning og øker usikkerheten. Tvert imot ble det i tale etter tale understreket hvor stor betydning «MRA» — som det kalles — har for den «vestlige» verdens «beredskap» og for kampen mot kommunistene.

Alt den første kvelden deltok de i et slags oppbyggelsesmøte, der Frank Buchman presiderte. Det var tydelig at de «troende» betraktet Buchman nærmest som en slags gud. Sjøl satt MRA's øverste leder bare og avleverte nesten rytmiske smil og nikk. Emnet for de korte innleggene på dette møtet som på alle de andre vi var til stede på, var kort og godt det som kan sammenfattes i den sentensen en av talerne formulerte, nemlig at «Der MRA går inn, der går kommunismen ut».

Vi fikk flere personlige samtaler med noen av de mest kjente MRA-folkene av den sorten som kaller seg «tidligere kommunister». Tyskeren Bladek stilte meg f. eks. spørsmålet: «Tror De virkelig kommunismen er gjennomført i Russland?» Det var et litt overraskende spørsmål for meg, siden det heter seg at Bladek har flerfoldige års medlemsskap i det tyske kommunistpartiet bak seg. Det sa jeg til ham, og jeg føyde til

at det er noe iallfall alle kommunister burde vite, at de framleis har et godt stykke vei til **kommunismen** i Sovjet-Samveldet, og at de fortsatt befinner seg på det sosialistiske trinnet i utviklingen. Mer ble det ikke av den samtalen.

En kanadisk kapitalist som vi snakket med, hadde solgt alt han eide, men han innrømmet at nå levde han på restene av formuen. Han var så lykkelig, sa han. Men han likte det visst ikke noe særlig da vi spurte om han ikke var klar over at det er umoralsk å leve på fruktene av andre menneskers arbeid. Om ikke MRA-lederne også var av den oppfatning?

Vi fikk ikke noe svar på dette og andre spørsmål, spørsmål som er så viktige når det gjelder problemer i forbindelse nettopp med samfunnsморalen.

Vi ble vitne til et stort bryllup i Caux. Det var et engelsk par som ble vigd, og under store seremonier. Det var dessverre altfor tydelig at hele bryllupet var satt i scene av typiske amerikanske reklamemakere. Vi fikk vite at paret hadde vært fullstendig eiendoms- og husløse, men at de nå — takket være MRA — bl. a. hadde fått hus i Italia. De fikk en mengde gaver, så nå er de formodentlig ikke fullt så ille ute som de var før de ble Buchmans disipler.

En dag trodde vi vi skulle få forklaringen på hvordan hele denne svære organisasjonen finansieres. Vi ble innbudt til et møte der hovedemnet skulle være «Hvordan finansieres MRA?» Vi gikk dit, men det viste seg at det var den samme melodien som ble kjørt da som tidligere, nemlig hvordan en skulle «forvandle» folk til å bli sterkere antikommunistisk innstilt.

De ca. 1400 menneskene som var i Caux på den tida vi var der — de var fordelt på flere hoteller — spiste i en stor og to mindre spisesaler i hovedhotellet. Pussig nok var det stor skilnad på serveringen i de to mindre og i den store spisesalen. I den store, der det store gross hadde sin daglige bespisning, måtte en servere seg sjøl. Det var plasticduker på bordene. I de spisesalene der «noblesen» hadde fast tilhold og dit andre ble invitert fra tid til annen for å bli preparert, var damaskduker og blomster på bordene. Her ble gjestene servert som på en førsteklasses restaurant, og de

Utklipp av: Friheten

NOV 26 1951

14.02.080

fikk kaffe etter middagen. Kjøkkenpersonalet hadde beskjed om at det beste kjøttet og det friskeste frukten skulle dit.

Det ble gjort stort vesen av at datteren til en av eierne av Philips-konsernet i Holland — en mangemillionærs datter altså — serverte og hjalp til på hotellet ellers. Men det ble ikke nevnt noe om hva hun foretok seg resten av året. Derimot hadde jeg (og nå er det fru Gulliksen som tar ordet) høve til å komme i kontakt med en middelaldrende dame som var i Caux i egenskap av hushjelp for et av de moralsk opprustedede ekteparene der. Hun var ikke nådig i sin karakteristikk over vertskapet, men siden hun var redd for mulige konsekvenser, ba hun først om at vi ikke måtte møtes åpenlyst, og snart unngikk hun oss helt.

— En del av de unge menneskene som er «omvendt», er sikkert oppriktige, sier Gulliksen. De tror at «Moralsk Opprustning» er en kristen bevegelse som vil utjevne ulikhetene i verden og skape fred. Men når en tenker på at bl. a. Schuman-planen ble utklekket i Buchmans hovedkvarter og vet at Marshallplan-administratoren Paul Hoffman har uttalt at «MRA er det ideologiske sidestykket til Marshall-planen», og når en ende-

lig forgjeves etterlyser et virkelig program for denne bevegelsen, er det ikke vanskelig å forstå hva meningen er. MRA er bare en fortsettelse av den såkalte Oxford-bevegelsen før krigen. Buchman stiftet den bevegelsen og er leder og midtpunkt for MRA. Oxford-bevegelsen gikk inn for «forståelse» med Nazi-Tyskland og uttrykte offentlig sin glede over forræderiet i München. Dengang het det også at verden måtte foreta en «moralsk opprustning», men dengang sa Buchman samtidig at vestmaktene måtte la Tyskland ordne sine egne saker. Nå sier han «moralsk» opprustning samtidig med at MRA åpent går inn for økte rustninger og kamp på liv og død mot «kommunismen».

Det jeg så og hørte i Caux er jeg glad for at jeg har sett og hørt. Men jeg vil ikke ubetinget anbefale folk å ta imot liknende innbydelser. De driver en intens og nesten infam form for åndelig utpressing overfor dem som innfinner seg i Caux, og utnytter både oss som gjennomskuer humbugen og de andre som av ulike grunner gir sin tilslutning til Buchmans antikommunistiske korstog, i sin propaganda. Og bare de som Buchman er sikker på, kommer i det hele tatt til orde der nede.